

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Vaše Práva](#) > [Základní Práva](#) > [Podnikání a Lidská Práva](#) > Denmark

Podnikání a lidská práva

Obsah zajišťuje

Dánsko

Dánsko

1. Jaký druh soudní ochrany mám ve vaší zemi, stanou-li se oběti porušování lidských práv v souvislosti s podnikáním? Zahrnuje tato ochrana odškodnění?

Soudní ochrana před porušováním lidských práv je zakotvena v Evropské úmluvě o lidských právech, v Listině základních práv EU a v ústavním zákonu Dánského království (Danmarks Riges Grundlov). Nerozlišuje se mezi porušováním lidských práv v souvislosti s podnikáním a jejich porušováním, které s podnikáním nesouvisí.

Evropská úmluva o lidských právech

Evropská úmluva o lidských právech byla v dánském právu provedena zákonem č. 285 ze dne 29. dubna 1992. Podle dánské judikatury mohou mít orgány veřejné správy povinnost poskytnout odškodnění za jakékoli porušení Evropské úmluvy o lidských právech, pokud jde o finanční či nefinanční náhradu. Tato odpovědnost je podle dánské judikatury objektivní a použijí se rovněž obecné zásady dánských právních předpisů upravujících náhradu škody.

Listina základních práv Evropské unie

Všechny dánské orgány musí při provádění práva EU dodržovat Listinu základních práv Evropské unie. Dánské soudy musí také umožnit potřebný přístup ke spravedlnosti, aby byla zaručena účinná ochrana práv v oblastech, na něž se vztahuje právo EU. To zahrnuje i Listinu základních práv Evropské unie.

Ústavní zákon Dánského království

Kapitoly VII a VIII dánské ústavy obsahují řadu svobod a lidských práv. K osobním svobodám patří ochrana osobní svobody (§ 71), obydlí a soukromí (§ 72), právo na vlastnictví (§ 73), svoboda náboženského vyznání a právo nebýt diskriminován (§ 67, § 68 a § 70). Politické svobody souvisejí se svobodou projevu (§ 77), svobodou sdružování (§ 78) a svobodou shromažďování (§ 79). Ústava obsahuje rovněž právo na svobodný a rovný přístup k obchodování (§ 74), právo na veřejnou pomoc (§ 75) a právo na bezplatné základní vzdělání a svobodu volby školy (§ 76).

V § 73 ústavy je stanoven právní základ práva na úplnou náhradu za vyvlastnění, která se vyplácí s ohledem na finanční ztráty vzniklé v důsledku vyvlastnění.

2. Existují zvláštní pravidla pro hrubé porušování lidských práv? Vztahují se tato pravidla na trestné činy proti životnímu prostředí nebo závažné pracovní vykořisťování?

Na vnitrostátní ani na mezinárodní úrovni neexistují zvláštní pravidla pro hrubé porušování lidských práv. Při posuzování případů porušení lidských práv, včetně závažnosti tohoto porušení, však hraje úlohu zásada přiměřenosti. Soudní ochrana před porušováním lidských práv je zakotvena v Evropské úmluvě o lidských právech, v Listině základních práv EU a v ústavním zákonu Dánského království (Danmarks Riges Grundlov).

3. Jsem obětí porušování lidských práv způsobeného činností evropské nadnárodní korporace, k němuž došlo mimo Evropskou unii. Mohu se obrátit na soudy ve vaší zemi, pokud nejsem občanem EU nebo nežiji v EU? Jaké jsou podmínky pro žalobu na porušování mých práv? Kde mohu nalézt další informace?

Žalobu vnitrostátním soudům mohou v zásadě podat všechny soukromé osoby. To platí pro občany EU i osoby, které občany EU nejsou. Další informace o pokynech k podání žaloby soudům jsou k dispozici na <http://www.domstol.dk/>.

4. Může úřad veřejného ochránce práv, orgán pro rovné zacházení nebo národní instituce pro lidská práva podpořit oběti porušování lidských práv v souvislosti s podnikáním, které spáchala evropská nadnárodní korporace mimo Evropskou unii? Mohou tyto subjekty prošetřit můj případ, pokud nejsem občanem EU nebo nežiji v EU? Existují ve vaší zemi další veřejné útvary (jako např. inspektorát práce nebo životního prostředí), které mohou prošetřit můj případ? Kde mohu nalézt informace o svých právech?

Národní instituce pro lidská práva v Dánsku, dánský Institut pro lidská práva (Institut for Menneskerettigheder), má prosazovat a chránit lidská práva, mimo jiné poskytuje poradenství dánskému parlamentu (Folketinget), dánské vládě, ostatním orgánům veřejné správy a soukromým zúčastněným osobám v oblasti lidských práv a spravuje informace o lidských právech. Dánský Institut pro lidská práva může rovněž pomáhat obětem diskriminace při vyřizování jejich stížností na diskriminaci, přičemž věnuje náležitou pozornost právům obětí, sdružení, organizací a jiných právnických osob. Dánský parlamentní ombudsman se v zásadě zabývá pouze stížnostmi na veřejnou správu.

Dánský parlamentní ombudsman se v zásadě zabývá pouze stížnostmi na veřejnou správu.

V Dánsku existují zvláštní mechanismy pro vyřizování případů týkajících se porušování lidských práv v souvislosti s podnikáním, včetně dánských soudů, pracovního soudu (arbejdsretten), Národní rady pro pracovní úrazy (Arbejdsskadestyrelsen), Rady pro rovné zacházení (Ligebehandlingsnævnet), Instituce pro mediaci a vyřizování stížností v oblasti odpovědného chování podniků (Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd) (MKI) a dalších. Na trhu práce je někdy mezi stranami sporu, který může souviset s lidskými právy, zahájeno důvěrné smířčí řízení.

5. Ukládá vaše země evropským nadnárodním korporacím povinnost zřídit mechanismus pro vyřizování stížností nebo mediační služby pro porušování způsobené jejich podnikatelskou činností? Platí tato povinnost rovněž pro porušování, k němuž došlo mimo Evropskou unii? Kdo odpovídá za monitorování těchto aktivit ve vaší zemi? Jsou k dispozici veřejné zprávy s informacemi o fungování uvedeného systému?

Podle dánského práva nemají evropské nadnárodní korporace povinnost zřídit mechanismus pro vyřizování stížností nebo mediační služby pro porušování způsobené jejich podnikatelskou činností.

Dánsko zřídilo zákonem Instituci pro mediaci a vyřizování stížností v oblasti odpovědného chování podniků (MKI), která se zabývá vytvořením rámce pro mediaci, dialog a řešení sporů.

MKI je dánským národním kontaktním místem pro pokyny OECD a má za úkol vyřizovat mimo jiné stížnosti na možné neodpovědné chování ze strany dánských společností v Dánsku a v zahraničí, například prostřednictvím

podnikatelských vztahů společnosti, a nabízet mediaci mezi poškozenou stranou a stranou, jíž se stížnost týká. MKI vyřizuje stížnosti a může nabídnout mediaci v případech souvisejících s porušením pokynů OECD pro nadnárodní společnosti, včetně případů týkajících se lidských práv, práv pracovníků, mezinárodních norem v oblasti životního prostředí a korupce.

MKI zveřejňuje výroční zprávy o své činnosti, včetně vyřízených stížností a případných mediačních řízení. Pokud MKI vyřizuje stížnost, může vydat rovněž veřejné prohlášení, jež může zahrnovat například kritiku chování určité společnosti.

MKI je nezávislá instituce, která je pověřena zkoumáním případů z vlastního podnětu, nedohlíží však na činnost dánských společností.

6. Mám zvláštní práva, jsem-li zranitelná oběť usilující o nápravu za porušování lidských práv v souvislosti s podnikáním? Mám přístup k právní pomoci a za jakých podmínek? Jaké výdaje tato právní pomoc pokryje? Mám přístup k právní pomoci za stejných podmínek, pokud nejsem občanem EU nebo nežiji v EU?

Osoby, které jsou oběťmi porušování lidských práv v souvislosti s podnikáním, nemají zvláštní práva (viz odpověď na otázku č. 1). V Dánsku existují dva druhy státem financované právní pomoci: bezplatné řízení [fri proces] a veřejná právní pomoc [offentlig retshjælp]. Pro získání právní pomoci není nutné, aby byla dotyčná osoba dánským státním příslušníkem nebo občanem EU.

Bezplatné řízení

Je-li žádosti žadatele o bezplatné řízení vyhověno, hradí veškeré náklady žadatele stát. Z toho mimo jiné vyplývá, že jednou z podmínek pro bezplatné řízení je skutečnost, že příjem žadatele nepřekračuje limit příjmů stanovený v § 325 odst. 3–5 zákona o výkonu spravedlnosti (retsplejeloven) a že žadatel nemá pojištění právní pomoci ani jiné pojištění, které kryje náklady soudního řízení. Limity příjmů se každý rok zvyšují; viz § 328 odst. 2 zákona o výkonu spravedlnosti. V roce 2019 proto nesměl příjem jednoho žadatele přesáhnout částku ve výši 329 000 DKK; v případě žadatelů tvořících dvojici nesměl celkový příjem dvojice překročit částku ve výši 418 000 DKK. Kromě toho je další podmínkou v zásadě předpoklad, že žadatel má přiměřené důvody zabývat se případem;

viz § 328 odst. 2 zákona o výkonu spravedlnosti.

Nicméně § 327 zákona o výkonu spravedlnosti uvádí řadu zvláštních případů, kdy neplatí podmínka, že žadatel má přiměřené důvody zabývat se případem. V těchto případech je nutné schválit bezplatné řízení, pokud žadatel splňuje finanční podmínky stanovené v § 325. To však nutně neznamená, že žadatel bude mít ve věci úspěch; viz § 327 odst. 4.

Veřejná právní pomoc

S ohledem na právní pomoc existují tři kroky; viz § 323 zákona o výkonu spravedlnosti, prováděcí nařízení (bekendtgørelse) č. 1503 ze dne 18. prosince 2019 o veřejné právní pomoci ze strany právníka. Každý má nárok pouze na základní (a bezplatné) ústní poradenství ohledně právních záležitostí, jež jsou důležité pro spor, a ohledně praktických a finančních možností při zabývání se daným případem (krok č. 1).

Osoby, které splňují finanční podmínky pro bezplatné řízení, mají rovněž nárok na určitou bezplatnou právní pomoc ve formě poradenství a vypracování individuálních písemných dotazů, včetně žádostí o bezplatné řízení atd. (krok č. 2). V případě sporu, kdy se má za to, že existuje vyhlídka na uzavření dané věci prostřednictvím smířícího řízení s dodatečnou pomocí právníka, má dotyčná osoba také nárok na určitou bezplatnou právní pomoc ze strany právníka (krok č. 3).

Poplatek za právní pomoc ze strany právníka v kroku č. 2 v roce 2019 činil 1 040 DKK (včetně DPH). Stát hradí 75 % této částky, žadatel o právní pomoc však musí uhradit zbývající část. Poplatek za právní pomoc ze strany právníka v kroku č. 3 činí 2 390 DKK (včetně DPH). Stát a žadatel o právní pomoc hradí vždy polovinu této částky. Stát však uhradí poplatek za právní pomoc v souvislosti se žádostí o bezplatné řízení v plné výši.

Od státu však v zásadě nelze příspěvek na právní pomoc v kroku č. 2 a č. 3 požadovat, pokud je od začátku zřejmé, že danou věc není možné projednat v rámci finančního limitu ve výši 1 040 DKK resp. 2 390 DKK. Příspěvek státu na právní pomoc v kroku č. 2 a č. 3 mimoto zahrnuje pouze poplatky, které nejsou kryty pojištěním právní pomoci či jiným druhem pojištění.

■ Poslední aktualizace: 28/12/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.